

Література

1. Біологічні екскурсії та самостійні спостереження учнів у природі: Навчальний посібник / В.П. Сурднова, К.К. Карпенко, М.П. Книш. — Суми: ПП Винниченко М.Д., 2013. — 132 с.
2. Загальна методика навчання біології / За ред І.В. Мороза. — К.:Либідь, 2006. — 592 с.
3. Красножон Л.Л., Мещанінова С.В., Міронець Л.П. Організація екологічної стежини на території школи // Біологія. — 2008. — №6 (546). — С. 9-11.
4. Піхуля О, Піхуля В. Навчально-пізнавальна екологічна стежка // Біологія. — К.: Шкільний світ. — №18, червень, 2009.
5. Прахов М.М., Приходько М.П. Екскурсії з ботаніки в середній школі. — К.: Рад. Школа, 1966. — С. 122-134.

ПРИНЦИП НАОЧНОСТІ НАВЧАННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Новописьменный С.А.

Полтавський національний педагогічний університеті імені В.Г. Короленка

Принцип наочності при формуванні базових компетентностей майбутніх учителів з основ здоров'я полягає у тому, що за рахунок продуманого застосування засобів наочності можна посилити емоційний вплив на студентів, підвищити рівень доступності матеріалу, що вивчається, активізувати активізацію розумової діяльності студентів [1].

С. Гончаренко трактує наочність як джерело знань, на основі якого формуються чуттєві уявлення й поняття, як ілюстрацію до положень, що вивчаються, опору для абстрактного мислення. Засоби наочності застосовуються перед вивченням нового матеріалу, в процесі засвоєння понять, повторення й перевірки знань тощо [2]. Вивчення професійно орієнтованих дисциплін при підготовці майбутніх учителів з основ здоров'я обов'язково має супроводжуватися наочністю, адже не можна навчитися робити масаж чи самомасаж, використовуючи підручник, надавати долікарську медичну допомогу у невідкладних станах, якщо студент не зможе побачити, як це здійснюють компетентні фахівці тощо.

Для формування базових компетентностей майбутніх учителів з основ здоров'я при вивченні професійно орієнтованих дисциплін доцільно використовувати комплексне поєднання різних видів наочності:

- *природна наочність*: рослини, тварини (наприклад, дисципліна «Польова практика з біології»);
- *експериментальна*: наприклад, визначення рівня здоров'я людини за допомогою програмно-апаратного комплексу "Valeo-Test", що складається з набору тестів: варіаційна пульсометрія; тест фізичних можливостей; гарвардський степ-тест; тест зорово-моторної реакції; тест Люшера; тест "Самопочуття-активність-настрій"; тест "Ситуативна тривожність", для комплексної оцінки показників напруженості адаптивних систем організму людини (дисципліна «Діагностика і моніторинг рівня здоров'я») [3]; педагогічний експеримент (дисципліни "Основи науково-дослідної роботи", "Педагогічна практика в школі");
- *статична та динамічна наочність*: рисунки, фотографії, слайди, презентації, анімація, кіно, комп'ютерні навчальні моделі (будь-

- яка дисципліна);
- *об'ємна*: макети, муляжі (дисципліни "Долікарська медична допомога у невідкладних станах", "Методика навчання безпеки життєдіяльності");
- *звукова*: аудіозаписи, радіо (будь-яка дисципліна);
- *символічна й графічна*: креслення, схеми, карти, таблиці (будь-яка дисципліна);
- *змішана наочність* — навчальний звуковий відеофільм тощо (будь-яка дисципліна) [4];
- *оперативно-демонстраційна наочність*: на опорних зовнішніх діях фахівця, який демонструє, як виконувати ту чи іншу діяльність (наприклад, як робити ручний, апаратний і комбінований масаж, загальний чи приватний масаж, самомасаж тощо у рамках вивчення дисципліни "Масаж загальний і самомасаж").

Гармонійне поєднання теорії, практики і наочності підвищить ефективність процесу формування базових компетентностей майбутніх учителів з основ здоров'я у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

Література

1. Волошинов С. А. Реалізація дидактичного принципу наочності в алгоритмічній підготовці студентів засобами інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища / С. А. Волошинов // Інформаційні технології в освіті. — 2011. — Вип. 10. — С. 173–182.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. — К. : Либідь, 1997. — 375 с.
3. Розробка методів моніторингу, валеологічного супроводу та корекції стану здоров'я людини / [Гончаренко М. С., Камнева Т. П., Корженко І. О., Миргород І. М.] // Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту. Серія "Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт". — 2014. — Вип. 118(3). — С. 88–90.
4. Ващенко Г. Загальні методи навчання : підручник для педагогів / Г. Ващенко. — К. : Українська Видавнича Спілка, 1997. — 441 с.

ЩОДО ЮРИДИЧНОЇ ПРАВОМІРНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТВАРИН ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Попельнюх В.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Євроінтеграційний курс України передбачає не лише приведення у відповідність вітчизняного законодавства, економіки та рівня життя людей до європейських стандартів, але й вимагає упровадження нових принципів та норм біоетики (розуміючи її, в даному випадку, як гуманне ставлення людини до всього живого). Наразі тенденція до всебічної гуманізації спостерігається в різних сферах життєдіяльності людини, в тому числі й сучасній медицині та біології, де найчастіше застосовуються методи досліджень з використанням тварин.

Безумовно, повна відмова від використання тварин для лабораторних та наукових досліджень, зокрема в медицині, біології та ветеринарії, не можлива, але її мінімізація та застосування альтернативних методів та